

JAN MAREŠ

náměstek pro řízení sekce vzdělávání a mládeže
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, červenec 2022
Č. j.: MSMT-21020/2022

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,
Vážená paní primátorko, vážený pane primátore,
Vážená paní starostko, vážený pane starosto,

úvodem nám dovoluji, abychom poděkovali vedení škol za aktivní přístup k druhému mimořádnému šetření kapacit škol ve vazbě na dopady ukrajinské krize, které nám pomohlo opět zmapovat složitou situaci ohledně ukrajinských uprchlíků v České republice a získat základní informace nezbytné pro navazující strategické plánování a rozhodování v organizační, personální i finanční rovině. Vaší spolupráce si velmi vážíme.

Na provedené šetření, resp. na provedené zvláštní zápisy ke vzdělávání v mateřských a základních školách, které proběhly v souladu se zákonem č. 67/2022 Sb. v období od 1.6. 2022 do 15. 7. 2022, navazují další kroky, které vedou ke zdárnému průběhu školního roku 2022/2023.

1. Nejprve je potřeba upřesnit, které dítě / žák není přihlášen k povinné školní docházce či povinnému předškolnímu vzdělávání, přestože má zákonnou povinnost tak učinit.

Po ukončení zvláštního zápisu je na místě (obdobně jako v případě "českých" dětí), aby vedení školy vytvořilo přehled o dětech, které se ke zvláštnímu zápisu nedostavily a u kterých zároveň nemá škola informaci, že byly přijaty ke vzdělávání do jiné školy. Tento přehled zašle vedení spádové školy obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností plněním rolí přestupkového orgánu a roli OSPODu. Nespádová mateřská škola nebo základní škola má samozřejmě i v tomto případě povinnost informovat spádovou školu, že u ní dítě bylo přijato k plnění povinného předškolního vzdělávání nebo k plnění povinné školní docházky.

Obecní úřad obce, na jejímž území je školský obvod mateřské a základní školy, měl podle školského zákona poskytnout této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu seznam dětí, pro které je tato škola spádová a jichž se týká povinnost dostavit se k zápisu k povinné školní docházce nebo k povinnému předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok. **Předložení seznamu dětí se vztahovalo také na zápisy dětí s dočasnou ochranou.** Pokud k poskytnutí seznamu z nějakého důvodu nedošlo, vyžádá si jej škola dodatečně.

Povinná školní docházka a povinné předškolní vzdělávání v České republice se kromě státních občanů České republiky vztahuje také na cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České

republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů. Z toho vyplývá, že všichni cizinci daného věku, kterým byla poskytnuta dočasná ochrana 4. června 2022 a dříve, mají povinnost zahájit plnění povinné školní docházky a povinného předškolního vzdělávání jedním ze způsobů upravených školským zákonem od 1. 9. 2022, pokud pobývají na území České republiky. Během září pak bude postupně vznikat tato povinnost cizincům, kterým byla udělena dočasná ochrana během měsíce června atd.

S ohledem na specifickou situaci by měl zmíněný seznam dětí zahrnovat nejenom děti mající zahájit povinnou školní docházku nástupem do 1. ročníku základního vzdělávání, ale také děti starší ve věku do ukončení povinné školní docházky. S ohledem na to, že žáci vyšších ročníků nemají zákonnou povinnost zapsat se ke vzdělávání v základní škole pouze v rámci zvláštního zápisu podle zákona č. 67/2022 Sb. a proces jejich přijímání ke vzdělávání v základní škole tak může stále ještě probíhat, je na místě, aby se proces "dohledávání" dětí, které dosud nejsou k plnění povinné školní docházky zapsány, realizovat **postupně ve dvou etapách**.

V první etapě (a to již v průběhu letních prázdnin) bychom se měli zaměřit na děti mající zahájit povinnou školní docházku nástupem do 1. ročníku základního vzdělávání a děti mající zahájit povinné předškolní vzdělávání.

Ve druhé etapě v průběhu měsíce září (na základě dat o žácích, kteří skutečně ke vzdělávání ve školním roce 2022/2023 nastoupí) počítá MŠMT s tím, že proběhne systematické zjišťování plnění povinné školní docházky i u dětí starších, které se neúčastní zápisu a přihlašují se na školy průběžně. O této druhé etapě budou školy a zřizovatelé ještě podrobně informováni.

Ředitel školy není povinen zjišťovat počet cizinců školního věku s pobytem ve spádovém obvodu školy ani zjišťovat, proč se tito cizinci k zápisu nedostavili, proč tito cizinci danou spádovou školu nenavštěvují, popřípadě aktivně zjišťovat, zda navštěvují školu jinou (která nesplnila povinnost toto nahlásit). Je však povinen poskytnout nezbytnou součinnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností spočívající v předání informace, které konkrétní děti a žáci ze seznamu dodaného obcí jeho školu nenavštěvují a nemá u nich informaci, že byli přijati jinam. Další postup je v pravomoci obcí.

V této věci MŠMT spolupracuje i s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Předpokládáme tedy, že navazující informace budou z MPSV směřovány také na obce s rozšířenou působností, které vykonávají činnosti OSPOD a budou mít za úkol po oznámení škol činit další kroky.

2. Druhou aktuální situací vyžadující pozornost či řešení na lokální úrovni jsou případy, kdy dítě/žák v lokalitách, ve kterých byl avizován nedostatek volné kapacity v mateřských a základních školách, podal pro jistotu více žádostí o přijetí do více spádových, popřípadě i nespádových mateřských či základních škol. V těchto lokalitách mohou data vykázaná školami v rámci mimořádného šetření avizovat, že ne všichni děti/žáci, kteří se dostavili ke zvláštním zápisům podle zákona č. 67/2022 Sb., byli ke vzdělávání přijati a je tak zaručeno jejich právo na vzdělání, ačkoli ve skutečnosti byli přijati v jiné škole.

Tyto situace je nezbytné analyzovat na místní úrovni v úzké součinnosti zřizovatele/zřizovatelů a ředitelů škol, identifikovat případné překryvy v podaných žádostech a zjistit, zda reálně nastal problém se zajištěním podmínek pro vzdělávání konkrétního dítěte/žáka či nikoliv. Teprve následně lze případně postupovat podle § 2 zákona č. 67/2022 Sb., který určuje postup při nepřijetí cizince s dočasnou ochranou ve spádové škole.

3. Konečně upozorňujeme, že § 2c zákona č. 67/2022 Sb. s účinností od 30. června 2022 stanoví, že pokud se cizinec (v rámci povinného předškolního vzdělávání nebo povinné školní docházky) po dobu 15 vyučovacích dní neúčastní vzdělávání ani není omluven v souladu se školním řádem, zašle ředitel školy na poslední známou adresu zákonného zástupce písemnou výzvu, aby uvedl důvody nepřítomnosti a potvrdil, že žák bude nadále navštěvovat danou školu. Pokud zákonný zástupce odpoví záporně nebo neodpoví do 15 kalendářních dnů, ředitel školy vyřadí toto dítě nebo žáka z evidence. Tento postup je na místě aplikovat v případě dětí a žáků – uprchlíků z Ukrajiny, kteří v září 2022 bez omluvy nenastoupí ke vzdělávání ve škole, aby byly kapacity škol využity ke vzdělávání cizinců pobývajících skutečně na území České republiky.

Velmi děkujeme za Vaši spolupráci a nasazení v této nelehké době. V případě jakýchkoli nejasností se neváhejte obrátit na informační linku MŠMT k otázkám vzdělávání uprchlíků z Ukrajiny (234 811 246), která je v provozu do 21. 8. každé úterý a od 22. 8. ve všech pracovních dnech od 9 do 15 hodin.

S pozdravem